

Sygn. akt VU 562/14

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk

Protokolant p.o. stażysty Renata Kabzińska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

z udziałem zainteresowanych:

W. G., J. Z., I. W., P. N., K. W. (1), W. M., T. M., P. P., R. Z., B. K. (1), S. Z., M. M. (1), P. S., S. P., K. W. (2), Z. K., B. K. (2), G. K. (1), G. K. (2), K. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołań (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 stycznia 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołania.

Sygn.akt. V U 562/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownicy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **P. P.** w miesiącach: grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **T. M.** w miesiącach: grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **W. M.** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie

zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **K. W. (1)** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **P. N.** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **I. W.** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownicy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **J. Z.** w miesiącach: grudniu 2010, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **W. G.** w miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **Z. K.** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **K. W. (2)** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **P. S.** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **M. M. (1)** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **S. Z.** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **B. K. (1)** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudzień 2011 roku, grudzień 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownicy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **R. Z.** w miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **S. P.** w miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **K. J.** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **G. K. (2)** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **G. K. (1)** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku, grudniu 2012 roku.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracownika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. **B. K. (2)** w następujących miesiącach: grudniu 2010 roku, grudzień 2011 roku, grudzień 2012 roku.

Organ rentowy podniósł, że płatnik składek w latach 2010 – 2012 zaniżył wymienione w poszczególnych decyzjach podstawy wymiaru składek, gdyż nie uwzględnił przychodów w postaci udzielonej pracownikom pomocy finansowej w postaci świadczeń przedświadczeniowych. Świadczenia te zostały wypłacone wprawdzie z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, ale z naruszeniem przepisów ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, gdyż w oparciu o pozorne kryterium socjalne w postaci 400% minimalnego wynagrodzenia. Przy tak przyjętym kryterium mimo, iż sytuacja pracowników był zróżnicowana, o czym pracodawca wiedział na podstawie składanych przez pracowników oświadczeń o dochodach brutto na osobę w rodzinie, tylko 1 pracownik w 2010 roku przekroczył ustalony próg. Wprawdzie progi dochodowe dotyczące dofinansowania wypoczynku dla dzieci, były ustalane za pomocą tej samej determinanty (w odniesieniu do minimalnego wynagrodzeniem), ale były trzy progi (do 200, 200-300, 300-400% minimalnego wynagrodzenia- powyżej 400% bez dofinansowania) i prowadziły one do rzeczywistej dywersyfikacji udzielanego dofinansowania zależnego od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej. W trakcie przeprowadzonej kontroli organ rentowy ustalił, że za lata 2010-2012 pracownicy płatnika składali oświadczenia o dochodzie brutto na jednego członka rodziny, jednakże mimo posiadanej wiedzy o zróżnicowanej sytuacji materialnej pracowników, pracodawca wypłacił świadczenia przedświadczeniowe w tej samej wysokości tj. w 2010 roku 188 pracowników po 700 złotych, w 2011 roku 197 pracowników po 700 zł, w 2012 roku 212 pracowników po 800 zł.. Wypłata „świadczeń przedświadczeniowych” była zatem realizowana z naruszeniem ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z dnia 28 maja 2012 roku, poz. 592 z późniejszymi zmianami), gdyż przy udzielaniu pomocy z ZFŚS nie była uwzględniana sytuacja finansowa rodziny osób ubiegających się o przyznanie stosownych świadczeń. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tak przyznawane i w ten sposób wydatkowane świadczenia nie mogą być uznane za pomoc socjalną i tym samym być wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przyznane świadczenia nie mają charakteru

socjalnego i stanowią przychód pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych. Powyższe skutkuje uznaniem, że od uzyskanego przez pracowników przychodu należy naliczyć składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne.

Płatnik składek odwołał się od powyższych decyzji, wnosząc o ich zmianę poprzez ustalenie, że wypłaty dokonane przez płatnika na rzecz zainteresowanych w miesiącach grudzień 2010, grudzień 2011, grudzień 2012 tytułem „świadczeń przedświątecznych” – w kwotach wskazanych w zaskarżonych decyzjach – nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonym decyzjom zarzucił naruszenie:

- art. 18 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 w zw. z art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm., zwanej dalej ustawą o s.u.s.) w zw. z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 r., nr 161, poz. 1106 ze zm.), poprzez uwzględnienie w podstawie wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe kwot świadczeń w całości sfinansowanych ze środków funkcjonującego u płatnika składek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, przyznanych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2012 r., poz. 592 ze zm.; dalej: ustawa o zfśś);

- art. 81 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki społecznej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., nr 164, poz. 1027 ze zm.),

poprzez uwzględnienie w podstawie wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne kwot świadczeń w całości sfinansowanych ze środków funkcjonującego u płatnika składek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przyznanych prawidłowo na zasadach wskazanych w ustawie o zfśś;

- art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r., poz. 267, dalej: k.p.a.), poprzez wybiórcze potraktowanie zeznań świadków oraz pominięcie dowodów niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i dokonania prawidłowego rozstrzygnięcia w sprawie - w szczególności pominięcie przesłuchania członka zarządu spółki, Pana A. G. oraz przedstawiciela załogi, Pana T. B. (1), który jako przedstawiciel pracowników brał udział w ustalaniu zasad przyznawania pomocy z zfśś z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz kryteriów jej różnicowania.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań.

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2014 roku Sąd Okręgowy na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawy V U 676/14, VU 683/14, VU 689/14, VU 695/14, VU 572/14, VU 577/14, VU 582/14, VU586/14, VU 591/14, VU 596/14, VU 603/14, VU 609/14, VU 615/14, VU 621/14, VU 626/14, VU 631/14, VU 636/14, VU 643/14, VU 671/14 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VU 562/14.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., jako pracodawca (płatnik składek), jest zobowiązany do odprowadzania składek do ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych pracowników, tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

W Spółce (...) funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. Pracodawca każdego roku przekazywał kwotę naliczonego odpisu podstawowego na dany rok kalendarzowy na odrębny rachunek bankowy Funduszu.

(okoliczności bezsporne)

W okresie od dnia 1 kwietnia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku obowiązywał u płatnika Regulamin Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 1 kwietnia 2006 roku, zmieniony aneksem z dnia 19 kwietnia 2007 roku, z dnia 30 listopada 2007 roku oraz aneksem nr (...) z dnia 3 sierpnia 2009 roku, ustalony przez Zarząd Spółki G. w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B. (1).

Zasady gospodarowania Funduszem oraz podział środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej (preliminarz wydatków na dany rok) ustalał Zarząd jednostki w uzgodnieniu z przedstawicielem załogi (§ 3 i 4 Regulaminu).

Osobami uprawnionymi do korzystania ze świadczeń z ZFŚS (zgodnie z § 10 Regulaminu) byli: pracownicy, dzieci pracowników do lat 21, pod warunkiem kontynuowania nauki, pracownicy na urloпах wychowawczych oraz współmałżonkowie korzystający ze świadczeń wymienionych w § 12 pkt 2 (§ 10 Regulaminu). Regulamin przewidywał, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach, pracodawca mógł przyznać pomoc z Funduszu innym członkom rodziny pracownika, a także emerytom i rencistom- byłym pracownikom spółki, których stosunek pracy został rozwiązany w związku z przejściem na emeryturę lub rentę (§11Reguulaminu)

Rozdział II Regulaminu określał przeznaczenie Funduszu. § 12 w brzmieniu ustalonym aneksem z dnia 30 listopada 2007r. przewidywał, że z Funduszu Socjalnego mogą być dofinansowywane świadczenia i usługi w postaci:

1) wypoczynku dzieci pracowników w formie:

- zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie kolonii ,obozów i zimowisk, „zielonych szkół", wczasów dla dzieci , w tym także połączonego z nauką oraz pobytów sanatoryjnych,

- wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 15 pozostających pod opieką rodziców.

2) krajowych i zagranicznych wycieczek turystycznych wyłącznie dla pracowników i współmałżonków.

3) świadczeń rzeczowych w formie:

a. paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży od 1 roku do lat 15,

b. bonów towarowych,

4) pomocy finansowej w formie zapomóg przyznawanym pracownikom

lub członkom ich rodzin w przypadku indywidualnych zdarzeń

losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci .

Decyzja w sprawie zasad rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe każdorazowo była podejmowana przez Pracodawcę lub upoważnioną przez niego osobę jak i upoważnioną komisję (§ 19 Regulaminu). Podstawą przyznania pomocy socjalnej finansowanej z Funduszu było złożone na piśmie oświadczenie osoby uprawnionej wraz z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie. Wzór oświadczenia stanowił Załącznika Nr 1 (§ 21 Regulaminu).

(dowód: Regulamin Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych - akta organu rentowego; aneks do Regulaminu z dnia 30 listopada 2007 roku - akta organu rentowego; aneks do Regulaminu z dnia 3 sierpnia 2009 roku - akta organu rentowego)

W dniu 24 listopada 2010 roku Zarząd Spółki G. w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B. (1) postanowił udzielić pracownikom przedświadczonej pomocy materialnej finansowanej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zamian za bony towarowe ustalając następujące kryteria:

- przy dochodzie do 400 % minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny - pomoc finansowa w kwocie 700,00zł,
- przy dochodzie powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny - pomoc finansowa w kwocie 490,00zł.

(dowód: porozumienie z dnia 24 listopada 2010 roku - akta organu rentowego; zeznania T. B. (1) k.528; zeznania A. G. k. 529)

W grudniu 2010 roku płatnik składek wypłacił z (...) 190 pracownikom, w tym zainteresowanym (za wyjątkiem osób wówczas niezatrudnionych), świadczenie przedświadczone w tej samej kwocie, tj. 700,00 złotych oraz jednemu pracownikowi A. B. świadczenie przedświadczone w kwocie 490 złotych.

(okoliczności bezsporne; dowód: oświadczenia majątkowe pracowników - akta organu rentowego, wydruki list płac pracowników płatnika za listopad 2010r. – akta organu rentowego)

Od dnia 1 stycznia 2011 roku zasady korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych u płatnika określał nowy regulamin z 2011 roku ustalony jak poprzedni przez Zarząd Spółki w porozumieniu z przedstawicielami załogi reprezentującymi interesy pracowników T. B. (1).

Zakres osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń z Funduszu był taki sam jak w poprzednim regulaminie.

W rozdziale III § 12 Regulaminu wskazano, że Fundusz socjalny jest przeznaczony na:

1) dofinansowywanie świadczeń i usług s w i a d z o n y c h na terenie kraju oraz za

g r a n i c ą, tj. :

a) wypoczynku dzieci p r a c o w n i k ó w w formie zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie kolonii, obozów i zimowisk, „zielonych szkół”, w tym także połączonego z n a u k ą oraz pobytów sanatoryjnych

b) wycieczek turystycznych wyłącznie dla pracowników i współmałżonków

organizowanych przez Pracodawcę,

c) imprez sportowo-rekreacyjnych

2) przedświadczonej pomocy finansową lub rzeczową w formie:

a) paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży od 1 roku do lat 15

b) bonów towarowych

3) pozostałą p o m o c finansową w formie zapomóg przyznawanych p r a c o w n i k o m lub członkom ich rodzin w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych , długotrwałej choroby lub śmierci.

Podstawę do naliczenia dofinansowania dzieci pracowników korzystających ze zorganizowanych form wypoczynku w formie kolonii, obozów i zimowisk stanowiły rachunki, a także inne d o w o d y potwierdzające czas trwania i poniesione koszty (§16).

Decyzję w sprawie zasad rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe, uwzględniająca sytuacje m a t e r i a l n ą każdorazowo podejmował Zarząd. (§ 18)

Podstawą przyznania pomocy socjalnej finansowanej z f u n d u s z u było złożenie na piśmie oświadczenia osoby uprawnionej wraz z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie zgodnie z Załącznikiem Nr 1. Przy czym dochody dzieci oraz renty i alimenty przyznane na dzieci winny być włączone do dochodów rodziny (§ 20 ust. 1 i 2 Regulaminu). W przypadku znacznego pogorszenia się sytuacji materialnej rodziny, na wniosek pracownika, były brane pod uwagę dochody rodziny z okresu trzech miesięcy poprzedzających miesiąc przyznania świadczenia lub dofinansowania.

(dowód: regulamin z dnia 1 stycznia 2011 roku wraz z załącznikami - akta organu rentowego)

W dniu 18 listopada 2011 roku Zarząd Spółki w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B. (2) postanowił udzielić pracownikom przedświadczonej pomocy materialnej finansowanej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zamian za bony towarowe ustalając następujące kryteria :

- przy dochodzie do 400 minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny- pomoc finansowa w kwocie 700,00 złotych,
- przy dochodzie powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny pomoc finansowa w kwocie 490,00zł.

(okoliczności bezsporne; dowód: porozumienie z dnia 18 listopada 2011 roku - akta organu rentowego, zeznania T. B. (1) k.528; zeznania A. G. k. 529)

W dniu 23 listopada 2012 roku Zarząd Spółki w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B. (1) postanowił udzielić pracownikom przedświadczonej pomocy materialnej finansowanej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zamian za bony towarowe ustalając następujące kryteria :

- przy dochodzie do 400 minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny- pomoc finansowa w kwocie 800,00zł
- przy dochodzie powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny- pomoc finansowa w kwocie 500,00zł

(okoliczności bezsporne; dowód: porozumienie z dnia 23 listopada 2012 roku - akta organu rentowego, zeznania T. B. (1) k.528; zeznania A. G. k.529)

W grudniu 2011 roku płatnik składek wypłacił z ZFŚS wszystkim pracownikom „świadczenie przedświadczone” w tej samej wysokości, tj. w kwocie 700 złotych.

W grudniu 2012 roku płatnik składek wypłacił z ZFŚS wszystkim pracownikom, „świadczenie przedświadczone” w tej samej wysokości, tj. w kwocie 800 złotych..

(dowód: wydruki list płac pracowników płatnika z miesiąca listopada 2011r. i listopada 2012r; zeznania T. B. (1) k.528; zeznania A. G. k. 529)

Płatnik w spornym okresie 2010-2012 zatrudniał około 200 osób. Pracownicy zarabiali w firmie w spornym okresie od minimalnego miesięcznego wynagrodzenia do ok. 6000 zł. Tylko zarobki w grupie kierowniczej przekraczały kwotę 6000 złotych i oscylowały w granicach 8000 złotych.

(okoliczności bezsporne)

Obowiązujące u płatnika kryterium podziału pomocy przedświadczonej między uprawnionych w postaci 400% minimalnego wynagrodzenia zostało zaproponowane płatnikowi przez przedstawiciela załogi T. B. (1). Pracodawca je zaakceptował. T. B. (1) proponował takie kryterium przyznania pomocy przedświadczonej, gdyż takie kryterium pozwalało objąć pomocą jak największą liczbę pracowników, przyjęcie takiego progu pozwalało na wypłacenie pomocy w najwyższej wysokości całej załodze i nie dzieliło załogi. T. B. (1) ustalając kryterium nie zastanawiał się,

żeby adresować pomoc do indywidualnych pracowników, nie analizował sytuacji majątkowej, rodzinnej i życiowej indywidualnie każdego pracownika. Do korzystania z pomocy przedświątecznej uprawnieni byli wszyscy pracownicy płatnika, za wyjątkiem członków zarządu Spółki.

W celu uzyskania pomocy przedświątecznej pracownicy składali w spornych okresach płatnikowi pisemne oświadczenia o dochodach brutto na jednego członka rodziny. Dochody w przeliczeniu na jedną osobę kształtowały się w rodzinach pracowników płatnika od kilkuset złotych (najniższy dochód w 2012 roku w przeliczeniu na osobę wynosił 280,00 złotych M. K. – w 2011 roku 230,00 złotych na osobę) do kilku tysięcy złotych (najwyższy dochód w 2012 roku wynosił 6.000,00 złotych na osobę A. G.; 5.700 złotych A. B.). Kadrowa płatnika A. Ś. analizowała składane oświadczenia pod względem formalnym celem ustalenia w oparciu o próg dochodowy w wysokości 400% minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny wysokość należnej pracownikowi pomocy przedświątecznej. Następnie A. Ś. sporządzała listy wypłat.

(dowód: zeznania T. B. (1) k.528-528v; zeznania A. G. k. 529-529v; oświadczenia pracowników o dochodach w rodzinie za lata 2010-2012 - akta organu rentowego)

W okresie od 12 września 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku organ rentowy przeprowadził u płatnika kontrolę pod kątem prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS. Przeprowadzona kontrola wykazała, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne nie uwzględnił przychodów osiąganych przez zainteresowanych ze środków finansowanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci „świadczeń przedświątecznych”.

(dowód: protokół kontroli z dnia 30 września 2013 roku - akta organu rentowego)

ZUS mając na uwadze wyniki kontroli wydał zaskarżone decyzje, w których stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonych wyniosła w stosunku do:

1. P. P.

a) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.178,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.742,30 złotych.

2. T. M.

a) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.463,24 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.988,43 złotych.

3. W. M.

a) w grudniu 2010 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.178,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.742,30 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

– ubezpieczenie chorobowe oraz wypadkowe – po 3.499,20 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 3.019,46 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie chorobowe oraz wypadkowe – po 3.146,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.714,68 złotych.

4. K. W. (1)

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 2.634,36 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.273,19 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.318,24 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.863,31 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.057,16 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.638,02 złotych.

5. P. N.

a) w grudniu 2010 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 6.550,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 5.651,99 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 6.550,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 5.651,00 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 7.922,24 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 6.836,11 złotych.

6. I. W.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.250,36 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.804,73 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.159,04 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 2.725,93 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.468,72 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 2.993,16 złotych.

7. J. Z.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.396,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.793,31 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.129,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.562,91 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.652,20 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.014,39 złotych.

8. W. G.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 5.930,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 5.116,99 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 5.729,84 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.944,28 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 7.071,92 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 6.102,36 złotych.

9. Z. K.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 700,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 604,03 złotych.

b) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.255,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.671,63 złotych.

10. K. W. (2)

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.725,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.077,20 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.725,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.077,20 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.684,52 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.042,27 złotych.

11. P. S.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.645,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.008,17 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.772,60 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.118,27 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.298,56 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.709,23 złotych.

12. M. M. (1)

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 6.410,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 5.531,18 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 6.410,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 5.5.31,18 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 6.750,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 5.825,57 złotych.

13. S. Z.

a) w grudniu 2010 r.

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 2.512,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.167,61 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 2.854,88 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.463,48 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.039,00 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 2.622,34 złotych.

14. B. K. (1)

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.834,68 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 3.308,95 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.044,80 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 3.490,26 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

– ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.022,40 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 3.470,92 złotych.

15. R. Z.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.904,96 złotych,

- ubezpieczenie zdrowotne – 3.369,60 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.515,36 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.896,30 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.859,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.329,92 złotych.

16. S. P.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.951,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.409,31 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.589,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.959,84 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 4.917,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 4.242,87 złotych.

17. K. J.

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.383,68 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.006,94 złotych.

b) w grudniu 2011 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.762,92 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 3.247,03 złotych.

c) w grudniu 2012 roku

- ubezpieczenie emerytalno- rentowe, chorobowe oraz wypadkowe – po 3.369,24 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 2.907,31 złotych.

18. G. K. (2)

a) w grudniu 2010 roku

- ubezpieczenie chorobowe oraz wypadkowe – po 9.775,00 złotych,
- ubezpieczenie zdrowotne – 9.535,51złoty.

Płatnik nie kwestionował rachunkowych wyliczeń podstaw wymiaru składek ustalonych przez ZUS w zaskarżonych decyzjach, a jedynie twierdził, że sporne świadczenia jako świadczenia socjalne nie powinny być wliczane do podstawy wymiaru składek

(okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny materiału dowodowego i zważył co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o akta rentowe, dokumenty zawarte w tych aktach, w tym regulaminy, listy wypłat, oświadczenia pracowników o dochodach na członka rodziny oraz w oparciu o zeznania świadka T. B. (1) i w imieniu odwołującego A. G..

Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika odwołującego o dopuszczenie dowodu z listy wynagrodzeń pracowników oraz listy przyznawanych innych świadczeń socjalnych jako niecelowy i zmierzający do przedłużenia postępowania. Należy bowiem podnieść, iż wysokość wynagrodzenia pracowników nie miała znaczenia dla ustalenia sytuacji rodzinnej, życiowej i majątkowej pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j. Dz. U. z 2012, poz. 592). Przy ustaleniu bowiem sytuacji majątkowej, życiowej i rodzinnej uwzględnia się dochody wszystkich członków rodziny pracownika prowadzących z nim wspólne gospodarstwo domowe, a nie tylko wynagrodzenie pracownika. Okoliczność ta zaś wynikała ze złożonych i nie kwestionowanych oświadczeń pracowników. Złożenie zatem listy wynagrodzeń pracowników nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. Również lista przyznanych innych świadczeń nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Organ rentowy bowiem nie kwestionował innych wypłaconych świadczeń. Okoliczność zatem, że inne świadczenia mogły być wypłacane w porównywalnych wysokościach nie miało znaczenia, skoro z analizy regulaminu ZFŚS i zeznań świadka wynikało, że przy ich przyznawaniu zostały zastosowane kryteria, które pozwalały na dokonanie analizy sytuacji rodzinnej, majątkowej i życiowej indywidualnych pracowników.

Pełnomocnik odwołującego nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do oddalenia wniosków.

Kwestia sporna w będącej przedmiotem osądu sprawie dotyczy podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników podlegających, z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm. - dalej „ustawa systemowa”), ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i z mocy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu, a także na ubezpieczenie zdrowotne z mocy ust. 1 i 6 oraz art. 83 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity- Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 ze zm.).

Organ rentowy w ramach art. 41 ust. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składki, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na to, że nie są one zgodne stanem faktycznym.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm. - dalej „ustawa systemowa”), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód, o jakim mowa w art. 4 pkt 9 i pkt 10 tej ustawy. Stosownie do powołanego wyżej punktu 9 art. 4 - użyte w ustawie określenie przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Zgodnie zaś z art. 81 ustawy o świadczeniach opieki

zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób.

W świetle art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U.2012.361) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za nie wykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Treść art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, nie pozostawia żadnych wątpliwości, że wartość środków pieniężnych, które pracownicy płatnika uzyskali w latach 2011-2013 roku tytułem świadczeń weekendowych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych ((...)), stanowi przychód tych pracowników.

Niektóre przychody są zwolnione z podstawy wymiaru składek. Enumeratywny katalog przychodów, które nie stanowią podstawy wymiaru składek zawiera rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. I tak, zgodnie z treścią § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. wyżej rozporządzenia, podstawy wymiaru składek nie stanowią, **świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych**. Zważywszy, że przepis § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. wyżej rozporządzenia ma charakter wyjątku, od ogólnej zasady podlegania obowiązkowi składkowemu każdego przychodu, to na skarżącym – a nie organie rentowym - spoczywał ciężar dowodu, że wypłacone pracownikom świadczenia weekendowe mieściły się w granicach pomocy finansowej.

Definicję działalności socjalnej zawiera art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j Dz. U. z 2012, poz. 592). W myśl tego przepisu **działalność socjalna** to usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, **udzielanie pomocy materialnej-rzeczowej lub finansowej**, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową.

Skarżący wypłacił z (...) wszystkim pracownikom w ramach pomocy przedświątecznej (Świąt Bożego Narodzenia) zakwestionowane przez ZUS świadczenia pieniężne, a mianowicie:

- w grudniu 2010r. w formie gotówki w kwocie 700zł., za wyjątkiem jednego pracownika A. B., który otrzymał świadczenie w niższej wysokości wynoszące 490zł.
- w grudniu 2011r. w formie gotówki w kwocie 700zł.;
- w styczniu 2012r. w formie gotówki w kwocie 800zł.

Bezspornym jest, że w/w świadczenia zostały wypłacone przez płatnika ze środków przeznaczonych na cele socjalne. Były to bowiem środki pochodzące z odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym. Nie ulega także wątpliwości, że wypłacone świadczenia przeznaczone na urządzenie Świąt Bożego Narodzenia stanowiły dla pracowników pomoc finansową, a zatem mieściły się w ramach szeroko pojętej działalności socjalnej. Nie mniej zakwalifikowanie danego świadczenia przyznawanego w ramach funduszu świadczeń socjalnych, jako mieszczącego się w ustawowej definicji działalności socjalnej, nie oznacza automatycznie, że wypłacone świadczenie realizuje cele socjalne. O tym, czy świadczenia wypłacane z funduszu świadczeń socjalnych realizują cele socjalne decyduje treść **art. 8 ustęp 1** ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Z treści tego przepisu wynika zaś, że przyznawanie **ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu**

uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Wprawdzie zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, w myśl ustępu 2 art. 8 ustawy, określa pracodawca w regulaminie, ale musi przy tym bezwzględnie uwzględniać treść ust. 1 art. 8 ustawy. Pracodawca nie może zatem ustalić zasad i warunków korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu według dowolnie wybranych przez siebie kryteriów, z pominięciem naczelnej zasady wyrażonej w art. 8 ustęp 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, że przyznawanie tych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu zostało uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. A zatem obowiązujący u danego pracodawcy regulamin, który szczegółowo określa zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu nie może być sprzeczny z treścią ustępu 1 art. 8 ustawy, co oznacza że nie może przyznawać ulgowych usług i świadczeń oraz dopłat z Funduszu w oderwaniu od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu (tzw. kryterium socjalne). O tym zatem czy dane świadczenie wypłacone z funduszu świadczeń socjalnych spełnia kryterium socjalne nie decyduje wyłącznie to, czy świadczenie jest finansowane ze środków Funduszu oraz jego cel (pomoc pracownikom), jak chce skarżący, ale także to czy zostało ono jego przyznanie oraz wysokość została uzależniona od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z Funduszu.

Zasady korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych u płatnika w okresie od dnia 1 kwietnia 2006r. do 31 grudnia 2010 r. były regulowane **Regulaminem z 2006 roku** uchwalonym przez (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w U. w uzgodnieniu z przedstawicielem załogi T. B. (1).

Natomiast **od dnia 1 stycznia 2011 roku** zasady korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych u płatnika określał nowy **Regulamin z 2011 roku** uzgodniony przez płatnika wraz z przedstawicielem załogi T. B. (1).

Osobami uprawnionymi do korzystania z ZFŚS u płatnika na podstawie w/w Regulaminów byli pracownicy, w tym pracownicy na urloпах wychowawczych, dzieci pracowników do lat 21, pod warunkiem kontynuowania nauki oraz współmałżonkowie.. Środkami Funduszu administrował pracodawca.

Zgodnie z §12 Regulaminu z 2006 roku, zmienionym aneksem nr (...), środki funduszu mogły być przeznaczone na :

1. dofinansowanie wypoczynku dzieci pracowników;
2. dofinansowanie krajowych wycieczek turystycznych dla pracowników i ich współmałżonków
3. dofinansowanie **świadczeń finansowych i rzeczowych w formie:**

- paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży do 15 lat;

-bonów towarowych dla pracowników;

4. dofinansowanie pomocy finansowej w formie zapomóg przyznawanych pracownikom w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci;

Zasady rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe zgodnie z § 19 Regulaminu 2006r. zależały każdorazowo od decyzji pracodawcy lub upoważnionej przez niego osoby oraz upoważnionej komisji. Natomiast podstawą przyznania pomocy socjalnej finansowanej z Funduszu było pisemne oświadczenie osoby uprawnionej wraz z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie, którego wzór zawierał załącznik nr 1. Oświadczenie należało złożyć najpóźniej do 30 kwietnia każdego roku.

Regulamin z 2011 roku w § 12 podobnie określa cele, na które mogą być przeznaczone środki funduszu, a mianowicie :

1. na dofinansowanie wypoczynku dzieci pracowników, wycieczek turystycznych dla pracowników i ich współmałżonków organizowanych przez pracodawcę, imprez sportowo-rekreacyjnych;

2. **na przedświąteczną pomoc finansową lub rzeczową** w formie paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży do lat 15 oraz bonów towarowych;

3. na pozostałą pomoc finansową w formie zapomóg przyznawanych pracownikom lub członkom ich rodzin w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci;

Przyznanie wszystkich w/w ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależniono w Regulaminie z 2011 roku od złożenia pisemnego wniosku o przyznanie pomocy wraz z pisemnym oświadczeniem osoby uprawnionej z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie do dnia 30 kwietnia każdego roku (§ 8 i 20 regulaminu). Wzór oświadczenia został zawarty w załączniku nr 1 do Regulaminu z 2011 roku. Decyzja w sprawie zasad rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe, zgodnie z § 18 Regulaminu z 2011 roku, należała każdorazowo do Zarządu Spółki i winna uwzględniać sytuację materialną.

Obowiązujący u płatnika Regulamin z 2011 roku przewidywał wprost wypłatę z Funduszu Świadczeń Socjalnych przedświątecznej pomocy finansowej lub rzeczowej w formie bonów towarowych. Z kolei w Regulaminie z 2006 roku taka pomoc była przewidziana w § 12 pkt 3 w postaci świadczeń finansowych i rzeczowych w formie bonów towarowych. Nie mniej na podstawie decyzji Zarządu Spółki podjętej każdorazowo z przedstawicielem załogi T. B. (1) pracownicy w spornym okresie w zamian za bony towarowe otrzymali przedświąteczną pomoc materialną finansową (decyzja z dnia 24.11. 2010 roku, 18 listopada 2011 roku i 23 listopada 2012 roku).

Regulaminy nie wprowadzały kryterium, od którego spełnienia zależała wysokość przyznawanej pomocy przedświątecznej. W tym zakresie każdy regulamin odsyłał do decyzji pracodawcy (Zarządu Spółki). To pracodawca w uzgodnieniu z przedstawicielem załogi miał każdorazowo ustalać wysokość takiej pomocy, której udzielenie zależało od złożenia przez pracownika najpóźniej do 30 kwietnia każdego roku pisemnego oświadczenia z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie. O wysokości przyznanej pomocy zgodnie z obowiązującymi u płatnika Regulaminami winna zatem decydować sytuacja materialna w rodzinie pracownika. Zarząd Spółki w uwzględnieniu woli przedstawiciela załogi T. B. (1) ustalił w spornym okresie (2010-2012) dwa progi dochodowe, od których spełnienia była uzależniona wysokość pomocy przedświątecznej. I tak, przy dochodzie do 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny pomoc przedświąteczna była wyższa, a przy przekroczeniu tego progu dochodowego – niższa. Wysokość pomocy przedświątecznej zgodnie z przyjętym kryterium 400 minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny miała wynosić odpowiednio: w 2010 roku i 2011 roku – 700 złotych i 490 złotych oraz 800 złotych i 500złotych w 2012 roku.

Pod względem formalnym Regulaminy obowiązujące w spornym okresie u płatnika oraz wydane na ich podstawie decyzje ustalające kryteria przyznania pomocy przedświątecznej w latach 2010-2012 były zgodne z treścią art. 8 ust 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Zdaniem strony skarżącej rozdysponowanie przez skarżącego środków zgromadzonych na odrębnym rachunku bankowym Funduszu na cele socjalne wymienione w regulaminie, w oparciu o przyjęte w wydanych na ich podstawie decyzjach kryteria socjalne, przemawia za zasadnością odwołania.

Stanowisko takie nie jest uprawnione. O tym czy środki Funduszu zostały rozdysponowane zgodnie z kryterium socjalnym – jak wyżej zaznaczono- decyduje sytuacja życiowa, rodzinna i materialna **osób uprawnionych** (art. 8 ust.1 cyt. wyżej ustawy). Oznacza to, że przyjęte kryterium socjalne musi odnosić się nie do jakiegokolwiek sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, ale do sytuacji zatrudnionych u płatnika pracowników. Kryterium socjalne musi być dostosowane do uprawnionej grupy w taki sposób, aby różna sytuacja życiowa, rodzinna, materialna poszczególnych osób wchodzących w skład tej samej grupy (pracowników płatnika) powodowała różną wysokość świadczeń, które osoby te otrzymują z Funduszu. W celu ustalenia i wyboru właściwego kryterium socjalnego pracodawca winien przed dystrybucją świadczeń socjalnych ustalić sytuację życiową, rodzinną i materialną swoich pracowników. A następnie do tak ustalonej sytuacji określić kryterium, które zróżnicuje przyznaną im z Funduszu pomoc. Przy czym prawidłowe ustalenie sytuacji materialnej dotyczącej posiadanych zasobów majątkowych i uzyskiwanych dochodów, sprowadza

się nie tylko do ustalenia wysokości wynagrodzenia pracownika zatrudnionego u płatnika, ale dotyczy dochodów wszystkich osób, z którymi ten pracownik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Z kolei sytuacja rodzinna to przede wszystkim liczba członków rodziny, z którymi pracownik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Natomiast sytuacja życiowa to szczególne okoliczności, które spotykają w pewnych okresach życia człowieka powodując jej pogorszenie, np. w związku z chorobą, śmiercią członka rodziny, utratą mieszkania, utratą pracy. Dopiero te wszystkie informacje pozwalają w prawidłowy sposób ustalić kryterium socjalne, którym winien kierować się płatnik dokonując dystrybucji spornych świadczeń z funduszu socjalnego.

Z zeznań przedstawiciela załogi T. B. (1) i A. G., oświadczeń pracowników wynika, że większość zatrudnionych u płatnika składek pracowników to osoby o dochodach oscylujących w granicach od najniższego wynagrodzenia do 6000 złotych brutto. Tylko grupa kierownicza, w skład której wchodzi kilka osób zarabiała zdecydowanie więcej od 6000 złotych do 8.000 złotych. Z ww. materiału dowodowego wynika ponadto, iż pracownicy zatrudnieni u płatnika różnią się nie tylko dochodami, ale także sytuacją rodzinną. Wśród pracowników są osoby nie posiadające nikogo na swoim utrzymaniu oraz tacy, którzy mają rodziny, w tym dzieci. Różnią się też między sobą ilością posiadanych dzieci.

Płatnik oraz przedstawiciel załogi – jak wynika z zeznań T. B. (1) (przedstawiciela załogi) oraz A. G. - mieli przy tym rozeznanie w sytuacji materialnej i rodzinnej pracowników. Tym bardziej, że pracownicy przed przyznaniem im pomocy składali pisemne oświadczenia o wysokości dochodu na jednego członka rodziny. Oświadczenia te były składane blisko pół roku przed przyznawaniem świadczeń. Pomimo to pracodawca wraz z przedstawicielem załogi na spotkaniach listopadowych w 2010 roku, 2011 roku i 2012 roku uzależnili wysokość pomocy przedświadczonej od dochodu na jednego członka rodziny w wysokości 400% minimalnego wynagrodzenia. Jeśli zważyć, że minimalne wynagrodzenie w spornym okresie wynosiło kolejno w 2010 roku – 1317 złotych, w 2011 roku – 1386 złotych, w 2012 roku – 1500 złotych, to oznacza że pracownik, którego dochód w rodzinie nie przekroczył na jedną osobę w 2010 roku kwoty 5268 złotych, w 2011 roku kwoty 5544 złotych i w 2012 roku kwoty 6000 złotych, otrzymał pomoc przedświadczonej w wyższej wysokości. Większość pracowników płatnika nie osiągała nawet sama dochodów w takiej wysokości, nie mówiąc o ich przeliczeniu na jednego członka rodziny, co jednoznacznie wynikało z treści oświadczeń. Zarobki powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia dotyczyły zaledwie kilku osób z grupy kierowniczej. Nawet jednak ich dochody, po przeliczeniu na jednego członka rodziny, za wyjątkiem jednej osoby w 2010 roku (A. B.), nie przekraczały tego progu.

Przyjęte przez pracodawcę przy wypłacie spornych świadczeń w 2010 roku, 2011 roku i 2012 roku kryterium (400% minimalnego wynagrodzenia), nie doprowadziło do zróżnicowania wysokości wypłaconej pracownikom pomocy przedświadczonej. Nikt bowiem z pracowników płatnika w latach 2011-2012 nie przekroczył progu 400% minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny, a w 2010 roku przekroczyła je tylko jedna osoba.

Kryterium może nie różnicować wypłaty świadczeń z Funduszu i nadal mieć charakter socjalny, tylko wówczas gdy sytuacja wszystkich uprawnionych pracowników jest zbliżona, co w przedmiotowej sprawie – jak wyżej uzasadniono - nie miało miejsca. Ze złożonych przez pracowników oświadczeń majątkowych za 2012 roku wynika, że dochód na jednego członka w ich rodzinach był bardzo zróżnicowany i wynosił od 280,00 złotych do 6.000,00 złotych. Podobnie kształtowała się sytuacja także w latach 2010-2011 roku. (...) różniły nie tylko zarobki, ale także ilość osób będących na ich utrzymaniu. W chwili określania kryterium okoliczność ta była przy tym znana zarówno płatnikowi jak i przedstawicielowi załogi na podstawie złożonych przez pracowników oświadczeń.

Należy również podkreślić, iż nawet wówczas, gdy zbliżona sytuacja materialna i rodzinna pracowników może prowadzić do oceny, że przyznanie im świadczeń w tej samej wysokości nie narusza art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, o tyle winna być ona rozpatrywana indywidualnie w sposób zgodny z treścią art. 8 ustęp 1 ustawy, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Oznacza to, że kryterium różnicujące wysokość świadczeń z Funduszu winno być ustalone za każdym razem – nawet gdy sytuacja pracowników jest zbliżona - na skutek analizy indywidualnej sytuacji materialnej i rodzinnej zatrudnionych u płatnika pracowników i dostosowane do tej sytuacji.

Tymczasem sytuacja pracowników płatnika, wbrew twierdzeniu wnioskodawcy, nie była porównywalna, lecz zróżnicowana, a mimo to nie znalazło to odzwierciedlenia w przyznanej im wysokości pomocy z (...). Stało się tak z uwagi na pozorność przyjętego kryterium podziału tych świadczeń z Funduszu, co wyklucza możliwość uznania tego kryterium za mające charakter socjalny w myśl art. 8 ust 1 ustawy. Przyjęte przez pracodawcę przy wypłacie spornych świadczeń w 2010 roku, 2011 roku i 2012 roku kryterium 400% minimalnego wynagrodzenia nie było wynikiem indywidualnej analizy sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej uprawnionych pracowników. Kryterium to zostało ustalone w takiej wysokości nie po to, aby dostosować je do indywidualnej sytuacji i potrzeb pracowników, ale po to by wszyscy pracownicy, jak zeznał T. B. (1), w tym najlepiej zarabiająca grupa kierownicza, otrzymali pomoc przedświadczeniową w takiej samej wysokości, w jak największej wysokości, aby wszyscy pracownicy otrzymali najwyższą pomoc i aby nie różnicować załogi w zakresie wysokości przyznanej pomocy. Przed wypłatą spornych świadczeń analiza sytuacji rodzinnej i materialnej poszczególnych pracowników na podstawie złożonych przez nich oświadczeń sprowadzała się li tylko do ustalenia, czy dochód w rodzinie pracownika nie przekracza 400% minimalnego wynagrodzenia na jedną osobę. Nie spełnia to wymogu indywidualnej analizy sytuacji rodzinnej, materialnej i osobistej pracownika, o którym mowa w art. 8 ustę 1 o ZFŚS. W konsekwencji należy uznać, że obowiązujące u płatnika kryterium podziału pomocy przedświadczeniowej zostało wprowadzone bez analizy indywidualnej sytuacji rodzinnej, życiowej i materialnej uprawnionych pracowników. Sytuacja ta nie miała bowiem jakiegokolwiek wpływu na wysokość przyznanej pracownikom pomocy przedświadczeniowej.

Tak ustalone i przyjęte przez płatnika kryterium wypłaty spornych świadczeń z (...) zdaniem Sądu Okręgowego nie miało charakteru socjalnego, jak tego wymaga art. 8 ustę 1 ustawy o (...), gdyż nie było odpowiednie dla zatrudnionych u płatnika pracowników (grupa ok. 200 osób), nie doprowadziło bowiem do zróżnicowania wypłaconych im świadczeń, mimo że ich sytuacja nie była nawet zbliżona.

Mimo zatem, że wypłacona w oparciu o kryterium 400% minimalnego wynagrodzenia pomoc przedświadczeniowa miała oparcie w wydanych na podstawie obowiązujących u płatnika Regulaminach decyzjach Zarządu Spółki, to z uwagi na brak charakteru socjalnego przyjętego kryterium, należy ją uznać za przyznaną w sposób sprzeczny z art. 8 ustę 1 ustawy o ZFŚS.

Płatnik jako gospodarujący środkami funduszu, nie może dokonać podziału środków z funduszu na działalność socjalną w postaci ulgowych świadczeń przedświadczeniowych oraz przyznać tych świadczeń poszczególnym uprawnionym pracownikom w oderwaniu od kryterium socjalnego, o którym mowa w art. 8 ustę 1 ustawy z ZFŚS, nawet jeżeli pozwala mu na to treść obowiązującego u niego regulaminu i wydanych na jego podstawie aktów. Swoboda regulacji w regulaminie zasad przyznawania indywidualnych świadczeń jest bowiem ograniczona ustanowioną przez ustawodawcę w art. 8 ust. 1 ustawy ogólną zasadą, że przyznawanie tych świadczeń ma być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu.

Przyjęte w spornym okresie kryterium nie było dostosowane do potrzeb pracowników płatnika, gdyż nie realizowało kryterium socjalnego (nie różnicowało pomocy) i jako takie było sprzeczne z treścią art. 8 ustę 1 ustawy o ZFŚS. Różna sytuacja pracowników powinna prowadzić do różnicowania świadczeń socjalnych przysługujących im z funduszu, co u płatnika nie miało miejsca.

Świadczenia z funduszu powinni uzyskiwać ci pracownicy, których sytuacja socjalna jest najgorsza, a ci których sytuacja życiowa, rodzinna i materialna została uznana za dobrą mogą otrzymać z tego funduszu świadczenia w niższej wysokości, ale też mogą ich w ogóle nie otrzymać. Fundusz Świadczeń Socjalnych jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Jest on wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy, zaś jego adresatami są zwłaszcza rodziny o najniższych dochodach. (por. m.in. wyroki SA w Białymstoku z dnia 4.10.2012 roku, III AUa 1698/11,LEX; SA w Poznaniu z dnia 16.01.2013 roku, IIIAUa 1045/12, LEX). Założeniem ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych jest bowiem podział środków tego funduszu między uprawnionych według kryterium socjalnego, co wyklucza zasadę równości (tak por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 2012 roku w sprawie I UK 140/2012, LEX). Jednocześnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 września 2009 roku w sprawie I UK 121/2009 (OSNP 2011/9-10 poz. 133) stwierdził, że zasada wyrażona w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym

funduszu świadczeń socjalnych w zakresie w jakim wymaga zastosowania kryterium socjalnego indywidualnie do każdego z uprawnionych, nie doznaje żadnych wyjątków. Przyjęcie tego kryterium prowadzi zatem do wniosku, iż przyznanie świadczeń ogółowi zatrudnionych w tej samej wysokości jest wykluczone. Zasada „każdemu po równo” pozostaje bowiem w opozycji do kryterium socjalnego.

Należy z całą mocą podkreślić zatem, iż przepis art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wyraźnie wiąże wysokość przyznawanego świadczenia (będącego pomocą finansową w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy) z rozpatrywaną łącznie sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. Taki zaś charakter - pomocy finansowej - miały przyznane w spornym okresie przez płatnika wszystkim pracownikom świadczenia przedświadczone. Oznacza to, że ocena zgodności wydatkowanych środków powinna obejmować w niniejszej sprawie także i to, czy przyznanie świadczeń odbyło się zgodnie z kryteriami o jakich mowa w art. 8 ust 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Zgromadzony materiał dowodowy wykazał, iż płatnik nie dokonał w istocie indywidualnej analizy sytuacji życiowej, rodzinnej i majątkowej każdego z uprawnionych do uzyskania spornych ulgowych świadczeń socjalnych, do czego był zobligowany treścią art. 8 ustęp 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Mimo bowiem, że pracownicy składali oświadczenia o wysokości dochodów na jednego członka rodziny i ich dochody były bardzo zróżnicowane, to nie doprowadziły do zróżnicowania przyznanej im pomocy przedświadczonej. Co więcej, z zeznań świadka T. B. (1) wynikało, iż taki był cel przyznania pomocy (tj. objęcie całej załogi najwyższym świadczeniem, nie różnicowanie załogi). Przyznanie przez płatnika składek spornych świadczeń bez indywidualnej analizy sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracowników odbyło się zatem z naruszeniem regulaminu art. 8 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Nie zmienia tego okoliczność, że przyznanie spornych świadczeń odbyło się za wiedzą i zgodą przedstawiciela załogi T. B. (1). Płatnik składek administrując funduszem socjalnym, nie może tego czynić z pominięciem ustawy i w konsekwencji przez swoje działania uszczuplać zasoby tego funduszu, nawet jeśli odbyłoby się to przy pełnej aprobacie przedstawicieli związków zawodowych. O spełnieniu kryterium socjalnego nie może być bowiem mowy bez indywidualnej analizy sytuacji każdej uprawnionej do skorzystania z funduszu osoby. (tak. wyrok SA w Łodzi z dnia 29.03.2011 roku w sprawie III AUa 541/2010, Legalis; wyrok SA w Łodzi z dnia 11.06.2013r. roku w sprawie III AUa 324/13, Legalis; wyrok SA w Poznaniu z dnia 13.02.2013 roku, III AUa 1097/12, LEX; wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-06-20, I UK 140/12, Opubl: Legalis).

Naruszenie przez płatnika składek przy przyznawaniu świadczeń ulgowych finansowanych z Funduszu kryterium socjalnego, legło u podstaw ustalenia przez organ rentowy nowej wyższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne, przez wliczenie do niej świadczeń wypłaconych zainteresowanym pracownikom przez płatnika z tytułu pomocy przedświadczonej w grudniu 2010 roku, w grudniu 2011 roku i w grudniu 2012 roku.

Sporne świadczenia mimo, że zostały wypłacone ze środków ZFŚŚ zgromadzonych na odrębnym rachunku bankowym, a zatem prawidłowo pod względem formalnym i realizowały cele socjalne (pomoc pracownikom), to zostały przyznane bez jakiegokolwiek analizy indywidualnej sytuacji poszczególnych zainteresowanych, czyli bez zastosowania kryterium socjalnego, do którego odwołuje się ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, co wyklucza zwolnienie tych świadczeń z obowiązku składowego.

Reasumując należy stwierdzić, że płatnik rozdysonował środki Funduszu niezgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Sporne świadczenia zostały wypłacone wprawdzie z funduszu świadczeń socjalnych, lecz nie na warunkach wynikających z ustawy, a więc nie mogą one zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20.06.2012r., I UK 140/12, Opubl: Legalis).

Zgodnie bowiem z dotychczasową linią orzecniczą Sądu Najwyższego, zwolnione od konieczności opłacania składek na ubezpieczenia są tylko takie wypłaty z zakładowego funduszu socjalnego, których dokonano z zastosowaniem kryterium socjalnego, tj. z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14.05.2012r., I UZ 15/12, Opubl: Legalis). W wyroku z dnia 19.09.2009r. (I UK 121/09, Opubl: OSN, rok 2011, Nr 9-10, poz. 133)

Biorąc zatem pod uwagę, że sporne świadczenia nie miały charakteru socjalnego, gdyż ich otrzymanie nie zależało od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu, a zatem nie wiązało się z zastosowaniem przez płatnika kryterium socjalnego z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, należy uznać że świadczenia te stanowią dodatkowe wynagrodzenie pracownika, czyli przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 r. Nr 161, poz. 1106 ze zm.). Nie zachodzi tu przeto wyłączenie przewidziane w § 2 ust. 1 pkt 19 wymienionego rozporządzenia. (por. też wyroki: z 16 sierpnia 2005 r., I PK 12/05, OSNP 2006 nr 11 - 12, poz. 182 i z 16 września 2009r., I UK 121/09, OSNP 2011 nr 9 - 10, poz. 133, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 2011-10-18, III AUa 851/11, Opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2011, Nr 2-3, str. 82, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 29.03.2011r., III AUa 541/2010, OSA 2012/3/5, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 czerwca 2013r. roku w sprawie III AUa 324/13).

Chybionym jest zarzut skarżącego, że przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie wymagają, aby świadczenia z ZFŚS zostały przez pracodawcę przyznane pracownikom zgodnie z ustawą o ZFŚS. Rozporządzenie jako akt podwykonawczy nie może być sprzeczny z ustawą, która jest aktem wyższej rangi. Wbrew zresztą zarzutom płatnika, z treści tego rozporządzenia nie wynika bynajmniej, aby określało ono szczegółowe zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w oderwaniu od ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Przepis § 2 ustęp 1 pkt 19 rozporządzenia wyraźnie stanowi, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych **na cele socjalne** w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Użyty w tym przepisie zwrot „na cele socjalne” oznacza, że tylko te środki wydatkowane w ramach ZFŚS nie stanowią podstawy wymiaru składek, które realizują cele socjalne. Z kolei cele socjalne są realizowane wówczas, gdy ulgowe świadczenia są przyznawane pracownikom po analizie sytuacji materialno-życiowej uprawnionego, jak tego wymaga art. 8 ust 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Szczegółowo do relacji obu przepisów odniósł się w swoim uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 14 czerwca 2013 roku w sprawie IIIAUa 1299/13 (opubl. LEX).

Nie ma również racji skarżący podnosząc, że także inne świadczenia były przyznawane z ZFŚS w oparciu o zbliżone kryteria, a nie zostały zakwestionowane przez ZUS. Wprawdzie kryteria przyznawania pomocy z Funduszu były uzależnione od wysokości minimalnego wynagrodzenia, ale progi od których zależała wysokość świadczenia były zdecydowanie bardziej zróżnicowane i pozwalało dokonać analizy sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej osób uprawnionych do świadczeń. W Regulaminie z 2006 roku w przypadku dofinansowania wypoczynku dla dzieci, wycieczek i imprez sportowo-rekreacyjnych, wczasów były aż 4 progi: do 200% wynagrodzenia minimalnego, powyżej 200 do 300% minimalnego wynagrodzenia, powyżej 300% do 400% minimalnego wynagrodzenia i powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia – wówczas jednak dofinansowanie w ogóle nie przysługiwało. Tak samo kwestie dofinansowania wypoczynku dla dzieci regulował Regulamin z 2011 roku. W przypadku dochodu ponad 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny dofinansowanie nie przysługiwało. Wyższe kryteria dochodowe były tylko w przypadku dofinansowania wycieczek turystycznych i imprez sportowo-rekreacyjnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.